

A Régiók Bizottsága véleménye a következő témában: „Az oroszországi helyi és regionális kormányzat és az együttműködés fejlődése az Európai Unió és Oroszország között”

(2005/C 71/03)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

TEKINTETTEL a Vezetőtestület (2003. március 19-i) határozatára, amely az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének 5. bekezdésében foglaltak értelmében felkéri a „Külkapcsolatok” szakbizottságát, hogy készítsen véleményt az oroszországi területi és regionális önkormányzatok, valamint az EU és Oroszország együttműködésének alakulása tárgyában;

TEKINTETTEL V. V. Putyin, az Orosz Föderáció elnökének nyilatkozatára, aki 2004. július 1-jén, az orosz szövetségi funkcionáriusok és a helyi önkormányzatok és vállalatok magasszintű képviselőinek éves ülésén elmondott beszédében lefektette az állandó párbeszéd kifejlődésének alapjait az orosz helyi önkormányzatok és az Európai Unió helyi önkormányzatai között;

TEKINTETTEL az EU és Oroszország közti 2004. május 21-i csúcstalálkozóra;

TEKINTETTEL az EU és Oroszország között 2004. április 27-én aláírt, a Partnerségi és Együttműködési Egyezményről (PCA) szóló jegyzőkönyvre, amely 2004. május 1-jétől kiterjeszti a megállapodást a tíz új tagállamra;

TEKINTETTEL az Európai Bizottság 2004. február 10-i közleményére (COM(2004) 106 végleges), amelyben az Európai Bizottság javaslatokat tesz az EU és Oroszország közötti kapcsolatok hatékonyabbá tételére;

TEKINTETTEL az Európai Parlament 2004. február 2-i jelentésére (A5-0053/2004 végleges), amelyben az Európai Parlament ajánlásra tesz javaslatot a Tanács felé az EU és Oroszország közötti kapcsolatok tárgyában;

TEKINTETTEL a 2003. novemberi római csúcstalálkozóra;

TEKINTETTEL az északi területekre vonatkozó második akciótervről (2004–2006) 2003. (COM (2003) 343. Végül., melyet 2003. október 9-én fogadtak el (CDR 102/2003 Végül.)⁽¹⁾);

TEKINTETTEL a 2003. október 6-i 131-FZ számú, az Orosz Föderációban a területi önkormányzatok szervezetének általános alapelveiről szóló szövetségi törvényre és a törvény készülő végrehajtási utasítására;

TEKINTETTEL a négy EU–Oroszország közös igazgatású terület felállítására a 2003. júniusi Szentpétervári Egyezmény rendelkezései értelmében;

TEKINTETTEL az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a 2002. március 20-i véleményére (tárgy: *Az EU és Oroszország közötti stratégiai partnerségi kapcsolatok: Melyek a következő állomások?*), (CES 354/2002);

TEKINTETTEL az Orosz Föderáció Szövetségi Gyűlésének Tanácsa és az EU Régiók Bizottsága között 2001. március 30-án aláírt együttműködési szándéknyilatkozatra;

TEKINTETTEL az EU és Oroszország közötti 1999-es „közös stratégiára”, amely meghatározta az EU intézkedéseinek alapvető elemeit az Oroszországgal kialakítandó kapcsolatok tárgyában;

TEKINTETTEL az Orosz Föderáció által 1997-ben ratifikált Európai Chartára a helyi autonómiáról;

TEKINTETTEL az EU és Oroszország között 1997-ben aláírt Partnerségi és Együttműködési Egyezményre (PCA);

TEKINTETTEL Alexander Songal, a kalinyingrádi „oblast” (regionális) дума Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya vezetőjének konstruktív bemutatójára és az ezt követő, az RB RELEX szakbizottságának ülésén, 2003. szeptember 5-én lezajlott vitára;

TEKINTETTEL Alexander Viktorivich USS, a krasznojarszki területi дума vezetőjének, a „Szibériai Egyezmény” Interregionális Szövetsége Tanácskozó Szervezetének tagja, konstruktív bemutatójára és az ezt követő, az RB RELEX szakbizottságának ülésén, 2004. szeptember 17-én lezajlott vitára;

⁽¹⁾ HL. C 23, 2004. január 27., 27. oldal

TEKINTETTEL a „Külkapcsolatok” szakbizottság saját (RB 105/2004 számú), 2004. szeptember 17-én elfogadott véleménytervezetére (előadó: Lars ABEL, a Koppenhágai Grófsági Tanács tagja (DK/ENP));

továbbá FIGYELEMBE VÉVE, hogy

1. A Régiók Bizottsága úgy véli, hogy az erős regionális és helyi önkormányzatok a demokratikus legitimitásnak és testületeik elszámoltathatóságának elvére támaszkodnak. Az RB ezért valamennyi EU-s ország hatóságait arra kéri, hogy az 1985. október 15-i „Helyi önkormányzatok Európai Chartájával” összhangban fejlesszék és terjesszék ki a helyi önkormányzati elvet, és helyi és regionális szinten kerüljék a polgárok közvetlen részvételének korlátozását.
2. az EU bővítésével az Oroszországgal közös határ hossza jelentősen megnőtt. Fontos ezért, hogy az EU jó kapcsolatokat ápoljon Oroszországgal, a legnagyobb szomszédjával. Ezért az EU-nak támogatnia kell az oroszországi jó kormányzási formák kifejlődését, nemcsak nemzeti szinten, hanem regionális és helyi szinten is. Az EU-nak érdekében áll a nyílt, stabil és demokratikus Oroszország érdekében tevékenykedni, aki stratégiai partner lehet és védelmezheti a közös értékeket, reformokat hajthat végre, betarthatja, amire kötelezettséget vállal és, az EU-val közösen, konstruktív szerepet játszhat a FÁK-ban;
3. egy hiteles partnerségnek egy stratégián és egy gyakorlati érdekérvényesítési programon kell alapulnia a meghirdetett politikai célok megvalósítása érdekében. Ehhez konkrét gyakorlati intézkedéseket kell elfogadni, melyekkel választ lehet adni az új, kibővített Európa és Oroszországgal fenntartott kapcsolatainak változásaira és új kihívásaira.

Helyi és regionális szinten fontos a növekedés biztosítása, mert ez a jövő jólétének alapja és a fejlődést a területi önkormányzatok különböző helyzeteihez kell igazítani. A közoktatás, a környezetvédelem, a közlekedés, a vállalatok fejlődése az állami és magánszektor együttműködése révén, a szociális juttatások és az egészségügy a legfontosabb elemei annak a regionális fejlődésnek, amelynek a növekedést kell szolgálnia Oroszországban és az EU-ban, és erősítenie kell az együttműködést a területi önkormányzatok között;

4. az EU-nak is különösen oda kell figyelnie az északi területek régióira, ahol rendkívül nagy a szükség a növekedésre és fejlődésre, így például Oroszország északnyugati részén, valamint a kalinyingrádi régióban, továbbá Oroszország sarkkörti zónáiban. Fontos kihangsúlyozni a nehéz klimatikus viszonyokat, amelyek kihatnak a vállalatok fejlődésére, a közoktatásra, az egészségügyre és a környezetvédelemre;
5. fontos megjegyezni, hogy a Régiók Bizottsága azokat a területeket szándékozik előnyben részesíteni, amelyek a területi önkormányzatok hatáskörébe tartoznak. A nemzeti hatóságok a társadalom egészét érintő általános kérdéseket szabályozzák, miközben a területi önkormányzatok tevékenységüket azokra a területekre koncentrálják, amelyek a társadalom egyes részei számára fontosak, és amelyek az állampolgárok mindennapi élete közelében helyezkednek el;
6. a Régiók Bizottsága aktív részvételének egyes gyakorlati kérdések megoldását kell előnyben részesíteni, s ezeket konkrét együttműködés keretében megoldani az EU és Oroszország helyi és regionális partnerségi kapcsolatai segítségével. A helyi és regionális szintű együttműködés kifejlesztésével az EU hozzájárulhat Oroszország gazdasági életének növekvő mértékű és szükséges diverzifikálásához, amely előfeltétele annak, hogy több közvetlen külföldi beruházást lehessen odavonozni az állóerőke megújítása és az infrastruktúrák felújítása érdekében. A Régiók Bizottsága elemzésében (COM(2004) 106 végleges, 2004. 02. 10.) felhívja a figyelmet arra, hogy a Bizottság megjegyezte, hogy még fontos intézkedéseket kell hozni a közigazgatás, a pénzügyi szektor, a lakásépítési szektor, a közművek, az egészségügy és a közoktatás megreformálására. A szükséges szerkezeti, szociális és intézményi reformok aktiválásával Oroszországban javítani lehet a beruházási klímát, a vállalatok tevékenységét, növelni lehet a termelői szféra termelékenységét;
7. a projektszintű szoros együttműködéssel az EU hozzájárulhat a közigazgatási és közszolgáltatási reform kiegyensúlyozott bevezetéséhez, mind a szövetségi, mind regionális szinten. Az EU így a projektek szintjén elősegítheti a humán tőke erősödését az egyes szektorok belsejében végrehajtott átalakítások révén. Az EU-nak folytatnia kell a személyes kapcsolatok kiépítését ezen a téren, különösen pedig a közoktatás területén létesített partnerségi kapcsolatok útján;

A 2004. november 17-én és 18-án megtartott 57. plenáris ülésén (november 17-i ülés) az alábbi véleményt elfogadta:

1. A Régiók Bizottsága nézetei

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.1 **megállapítja**, hogy a partnerség állandó Tanácsa 2004. áprilisi ülésének zárszava szerint a Partnerségi és Együttműködési Egyezmény (PCA) változatlanul fontos és stabil alapja az EU és Oroszország közötti együttműködés fejlődésének. Az Egyezmény meghatározza a kétoldalú együttműködés kereteit és felállítja a legszükségesebb vitafórumokat és döntéshozatali intézményeket a közös ügyek minden szinten történő intézése, az információcserre és a konfliktusok megoldása érdekében;

1.2 **kész** konstruktívan részt venni a négy közös terület létrehozásában és fejlesztésében, ahogy azt a szentpétervári csúcstalálkozón 2003. májusában meghatározták: egy közös gazdasági térség, egy a szabadság, a biztonság és az igazságosság közös területe, egy közös együttműködési terület a külső biztonság területén és egy közös terület a kutatás és a közoktatás számára, beleértve a kultúrát is;

1.3 **ügy ítéli meg**, hogy a négy területen számos elemre természetes igény van a területi önkormányzatok részéről; azt ajánlja, hogy a Régiók Bizottsága közvetlenül társuljon a négy terület fejlesztési munkáihoz azokon a területeken, amelyek közvetlenül a Régiók Bizottságának hatáskörébe tartoznak és azokon a területeken, amelyeket a nyílt koordinálás módszerével igazgatnak;

1.4 **megelégedését fejezi ki**, hogy a Régiók Bizottsága és Oroszország által kiadott szándéknyilatkozat megvilágította a helyi és regionális szinten az együttműködés specifikus szektorait;

1.5 **érdeklődéssel várja** a szövetségi jogszabályi reform 2006-os hatályba lépését az oroszországi területi önkormányzatok hatásköréről, és előrehaladást vár az EU és Oroszország területi önkormányzatai közötti együttműködés lehetőségeit, különösen a határokon átnyúló együttműködés hatásköreinek tisztázását illetően. Az Európai Tanács és Oroszország közti folyamatos kommunikáció alapján az RB **bízik abban**, hogy a Helyi Önkormányzati Charta elveit a közelmúltbeli oroszországi jogszabályi javaslatokkal kapcsolatban is tiszteletben tartják;

1.6 **megelégedését fejezi ki**, hogy mekkora fontosságot kapott az EU és Oroszország területi önkormányzatai közötti együttműködés, mert így elsőbbséget kapnak a területi önkormányzati szintű, az állampolgárokhoz közeli közös problémák megoldási lehetőségei;

1.7 **azon az állásponton van**, hogy a helyi és regionális szintű információcserre és a legjobb gyakorlati tapasztalatok átadása elősegíti a demokráciát és a társadalmi-gazdasági fejlődést;

1.8 **megelégedéssel állapítja meg**, hogy az EU és Oroszország területi önkormányzatai által közösen megvalósított projektek pozitív eredményei megerősítik azt az szándékot, hogy kedvező feltételek mellett folytassák az együttműködést;

1.9 **kiemeli**, hogy a projektek keretében a közös birtoklás fogalma a területi önkormányzatok közötti tartós együttműködés egyik szükséges és fontos előfeltétele;

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2.1 A döntéshozatal folyamata és nagy prioritásai helyi és regionális szinten

2.1.1 **nyomatékosan felkéri** az EU és Oroszország területi önkormányzatait az együttműködésre a közös érdekszférákban. Ha a Régiók Bizottsága és Oroszország között aláírt szándéknyilatkozatot tekintjük, az együttműködésnek számos tere létezik: a kultúra, a szociális ügyek, a regionális gazdaság, a környezetvédelem, a közlekedés, a mezőgazdaság, a vállalati kutatás és fejlesztés konkrét kezdeményezések tárgyai lehetnek azokon a területeken, amelyek általában elsődleges fontosságúak a területi önkormányzatok helyi és regionális fejlesztési hatáskörében;

2.1.2 **ügy értékeli**, hogy az egészségügy és nagymértékben az egészségügyi ellátás a fő elemei egy társadalom növekedési potenciáljának, és ennek következtében a területi önkormányzatok hatáskörének fontos szektorát képezik. A szándéknyilatkozat nem említi kifejezetten az egészségügyet, de kapcsolódik a szociális területhez és közvetlenül, vagy közvetve kihat más szektorokra is, emiatt fő alkotórésze lett más szektoroknak is és hozzájárul a társadalom stabilitásának létrehozásához és fenntartásához;

2.1.3 **kedvezően fogadja** azt az elképzelést, hogy a Régiók Bizottsága az Európai Bizottság gyakorlati segítségével, az EU és Oroszország között aláírt Partnerségi és Együttműködési Egyezmény (APC – PEE) betartása mellett és az oroszországi területi önkormányzatok képviselőivel együttműködve dolgozzon ki egy új, egyetértési jegyzőkönyv formájú keretmegállapodást, amelyhez csatlolni lehetne az irányelveket és amely az EU-tagállamok területi önkormányzatai és Oroszország egészéről az azonos jellegű önkormányzatok közti együttműködés konkrét megállapodásainak alapja lehetne. Így, ha az EU és Oroszország területi önkormányzatai számára érdekes és hosszú távon motiváló távlatokat mutatnának be, ez megerősíthetné e fontos folyamat fellendülését, és elősegítené az adminisztratív akadályok lebontását;

2.1.4 azt **ajánlja**, hogy az EU és Oroszország területi önkormányzatai csatlakozzanak a konkrét együttműködésekhez, projektekhez és partnerségi kapcsolatokhoz azokon a tevékenységi területeken, amelyeket felsorol a Régiók Bizottsága és Oroszország között megfogalmazott szándéknyilatkozat. Az együttműködő szektorok jegyzéke nem kimerítő, ki lehet bővíteni az Oroszország és Európa különböző területi önkormányzatai között folytatott tárgyalások alapján;

2.1.5 azt **javasolja**, hogy minden megállapodás kifejezett formában tartalmazza az akció- és ütemtervek kidolgozásának alapjául szolgáló célkitűzéseket és irányelveket, a finanszírozás alapelveit és azokat a szabályokat és határidőket, amelyekből az érintett megállapodás alapjuttatásait meg lehet állapítani;

2.1.6 **kedvezően nyilatkozik** az információcsere és a legjobb gyakorlati tapasztalatok átadásának elősegítéséről az akcióterületeken, ha az a társadalom egésze számára kedvező feltételekkel történik; a Régiók Bizottságának RELEX szakbizottsága szívesen szervezne rendszeres vitákat Oroszországról annak érdekében, hogy értékelni lehessen az EU és Oroszország közti együttműködést és viszonyt, és ezek a viták kivételes helyet foglalnának el a területi önkormányzatok hatáskörébe tartozó területeken;

2.1.7 **kedvezően fogadja azt az elképzelést**, hogy hozzanak létre egy, az EU és Oroszország területi önkormányzatainak politikai felelőseiből álló állandó fórumot, ahol meg lehetne vitatni a területi önkormányzatokat érintő közérdekű kérdéseket és konkrét kezdeményezéseket, amelyek alapján javaslatokat lehetne benyújtani a Bizottság és az orosz kormány részére az EU és Oroszország közötti jövőbeni szorosabb együttműködés előmozdítására; hivatkozunk itt azokra a kielégítő eredményekre, amelyeket az EU és Oroszország között 1997-ben megrendezett „kerekasztal-konferencia” hozott;

2.1.8 **úgy értékeli**, hogy a Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság közötti tapasztalat- és információcsere hozzájárulhat ahhoz, hogy az EU és Oroszország jobban megértsék egymást a közös érdekeltégi területeken, továbbá javíthatja az Oroszország felé lehetséges konkrét kezdeményezéseket műhelymunkák, szemináriumok, értekezletek és konferenciák formájában, mivel mind a két partner azt óhajtja és ahhoz akar hozzájárulni, hogy az EU és Oroszország között megerősödjön az együttműködés;

2.2 Régiók közötti együttműködés - a jelen és a jövő

2.2.1 **felhívja a figyelmet** az új szomszédsági program 2004–2006 között megvalósításra kerülő első fázisára, amelytől azt lehet várni, hogy az EU és Oroszország között egy jobb és optimálisabb határon átnyúló együttműködéshez nyitja meg az utat, és konkrét eredményekre vezet; tudomásul veszi e tekintetben a TACIS elnevezésű új regionális tájékoztató programot és az Oroszországi nemzeti tájékoztató programot, amely részletesebben írja le az EU választát és megvilágítja a 2004–2006 közötti időszakra szóló célkitűzéseket és prioritásokat;

2.2.2 **kedvezően fogadja azt az elképzelést**, hogy hozzanak létre egy új közös szomszédsági-partnerségi okmányt a 2007–2013 közötti időszakra az EU és a közös határ túloldalán fekvő szomszédos partnerországok közötti állandó inter-regionális együttműködés érdekében, jelentkezési határidőkkel, közös eljárásokkal és jelentéstételi módszerekkel;

2.2.3 **javasolja**, hogy Oroszország járuljon hozzá és vegyen részt egy közös finanszírozási egyezmény megkötésében, amelynek a forrásai a közös kezdeményezések és egy közösen létesített alap, hogy ennek következtében mind az EU, mind Oroszország érdekelt legyen az együttműködés erősítésében;

2.2.4 **kiemeli** a területi és regionális szintű ikertelepülések létesítésének a fontosságát a specifikus akcióterületeken történő tapasztalatcseré érdekében;

2.2.5 **felhívja a figyelmet arra**, hogy érdek fűződik az együttműködési hajlandóság felkeltéséhez és kifejlesztéséhez – különösen a kultúra és a közoktatás területén –, amely a speciálisan eredeti helyi és regionális kultúra vonásait viselő kulturális tevékenységeken és hagyományokon alapul;

2.3 **Az EU-ban és Oroszországban lévő északi dimenzió – Kalinyingrád és Oroszország északnyugati régiói és az északi sarkköri zóna**

2.3.1 **hangsúlyozza**, hogy az EU-val közvetlenül határos orosz régiók elsődlegesen érintettek az EU és Oroszország közötti nemzetközi kapcsolatokban; így Oroszország északnyugati része, továbbá Kalinyingrád is szerves részei az EU északi dimenziójának;

2.3.2 **felhívja a figyelmet** az északi dimenzió második akciótervének fontosságára, amelynek keretében az északi dimenzióban érdekelt valamennyi félnek lehetősége van részt venni az akciótervben szereplő egyes területekre kiírt konkrét projekteken, együttműködésekben, valamint a legjobb gyakorlat átadásában. Rendkívül fontos, hogy pénzeszközök álljanak rendelkezésre az akcióterv konkrét tartalmainak megvalósításához, hogy ezek a finanszírozások könnyen hozzáférhetőek legyenek, hogy az északi dimenzió, mint a földrajzi értelemben vett egységes régió az EU egésze számára kedvező módon fejlődessen társadalmi-gazdasági viszonyaiban;

2.3.3 **felhívja a figyelmet** a kalinyingrádi régió különleges státuszt élvező gazdasági zónájára, és megjegyzi, hogy ugyanakkor lehetőség van a határon átnyúló együttműködésre is azokkal az országokkal, melyek közvetlenül szomszédosak Kalinyingráddal, és amelyek ebből kifolyólag egyaránt részesei az ebben a régióban adódó kihívásoknak és kedvező lehetőségeknek;

2.3.4 **kedvezően fogadja azt az elképzelést is**, hogy vegyék figyelembe a Kalinyingrád és az EU közös projektjeinek megvalósítását az északi dimenzió akcióterveinek finanszírozásában, hogy ezek alapul szolgálhassanak a helyi és regionális szintű, a határon átnyúló műszaki együttműködésére;

2.3.5 **javasolja**, hogy az EU és Oroszország fektessen súlyt a nehezen megközelíthető északi földrajzi zónákra, melyek kegyetlen éghajlatuk miatt időről időre nehéz helyzetbe kerülnek a fenntartható fejlődés és a környezetvédelem, a vállalatok fejlődése, a szociális, egészségügyi és közoktatási ellátás szempontjából, mindezt az itt uralkodó szigorú éghajlati viszonyok és amiatt, hogy ezek nagy kiterjedésű, infrastruktúrában szegény, alacsony népsűrűségű területek (vö. „sarkvidéki ablak”, lásd továbbá: a sarkkör mentén elhelyezkedő, északnyugati sarkvidéki és sarkvidék alatti övezetek tizenhat országa és régiója közti kapcsolatokat);

2.3.6 **felhívja rá a figyelmet**, hogy a Régiók Bizottsága természetesnek tartja, hogy központi szerepet játsszon egy olyan konzultatív szerv létrehozásában, amely összefogja és koordinálja az északi dimenzió valamennyi övezetét, és tagjai azok helyi és regionális képviselői.

Brüsszel, 2004. november 17.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB

MELLÉKLET

Szándéknyilatkozat**az Orosz Föderáció Szövetségi Gyűlésének Szövetségi Tanácsa és az EU Régiók Bizottsága közötti együttműködésről**

Az Orosz Föderáció Szövetségi Gyűlésének Szövetségi Tanácsa és az EU Régiók Bizottsága közötti kapcsolatok elmélyítésének keretében üdvözljük a két Elnök szándékát, mely szerint fejleszteni kívánják a párbeszédet a regionális és helyi témákban történő információcsere ösztönzése érdekében.

Az Orosz Föderáció Tanácsa és az EU Régiók Bizottsága nevében elismerjük, hogy a globalizációs folyamat egyre nyitottabb és mindenki számára hozzáférhető világ kialakulásához vezet.

Mivel nyilvánvaló számunkra annak fontossága, hogy jól megismerjük egymás sajátosságait és jellegzetességeit, az Orosz Föderáció Tanácsa és az Európai Unió Régiók Bizottsága között fontos és szükséges jó kapcsolatok kialakítása.

Ebben a szellemben üdvözljük a széleskörű információcserét annak érdekében, hogy polgárainkat minél jobban bevonjuk a regionális és helyi szintű döntéshozatalba. Alapvető fontosságú, hogy partnereinket jobban megismerjük.

Kifejezést adunk ama közös szándékunknak, hogy ösztönözzük a kapcsolatok fejlődését a következő elsőrendűen fontos területeken:

- kultúra,
- társadalmi élet,
- regionális gazdaság,
- környezetvédelem,
- vidék- és városfejlesztés,
- helyi és regionális közlekedés,
- mezőgazdaság,
- kutatás,
- vezetőképzés.

Elkötelezzük magunkat amellyel, hogy erősíteni fogjuk az EU Régiók Bizottsága és az Orosz Föderáció Tanácsa közötti kapcsolatokat, az EU polgárai és az Orosz Föderáció közeledésének perspektívájában.

Moszkva, 2001. március 30.

Az Európai Unió
Régiók Bizottsága Elnöke
Jos CHABERT

Az Orosz Föderáció Tanácsa
Elnöke
Yegor STROEV